

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки і менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Банківська система
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2021

Розробники:

[Handwritten signatures]

Радченко О.В., к.е.н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування;
Рибіна Л.О., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

протокол від

22.06.21

№ 12

Завідувач кафедри

[Handwritten signature]
Геско М.М.

Погоджено:

Гарант освітньої програми

[Handwritten signature]
(підпис)

Борисова Т.А.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

[Handwritten signature]
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана:

[Handwritten signature] Борисова Т.А.
(ПІБ)

Самодієвич І.Д.
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, акредитації та акредитації

[Handwritten signature]
(підпис)

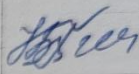
Н. Баранчик
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата:

06.09.

2021 р.

2021-09-27 14:00

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
2022-2023	NA	17.06.2022		

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

№	Назва ОК	Банківська система			
1	Факультет/кафедра	Факультет економіки і менеджменту/ кафедра фінансів, банківської справи та страхування			
2	Статус ОК	Обов'язковий			
3	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Фінанси, банківська справа та страхування / 072 Фінанси, банківська справа та страхування			
4	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	-			
5	Рівень НРК	6 рівень			
6	Семестр та тривалість вивчення	8/9 семестр, 12 тижнів			
7	Кількість кредитів ЄКТС	5			
8	Загальний обсяг годин та їх розподіл Денна ФН / Заочна ФН	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		30/12	20/10		100/128
9	Мова навчання	Українська			
10	Викладач/Координатор освітнього компонента	Радченко Олег Володимирович, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування			
10.1	Контактна інформація	м. Суми, вул.. Герасима Контратьєва, 160, Сумський НАУ, каб. 406е, E-mail: o_radchenko@ukrtelecom.ua			
11	Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент дозволить майбутнім бакалаврам розвинути банківське мислення, здобути навички творчого використання основних банківських підходів та інструментарію здійснення банківських операцій, вміння інтерпретувати отримані результати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення, здатність до організації грошово-кредитних відносин в банківській системі і до співпраці із фінансово-кредитними установами. Освітній компонент орієнтований на опанування студентами основних понять, категорій, дефініцій, пов'язаних з банківською діяльністю; набуття практичних навичок розв'язання конкретних ситуацій (кейсів), завдань та проблем банківської діяльності; формування вмінь щодо пошуку шляхів вдосконалення банківських операцій. В процесі вивчення студенти отримують чітке уявлення про сутність банківської діяльності, банку та банківської системи, ролі банківської системи в економічному розвитку країни, місця центрального банку в банківській системі, основних засад функціонування банків на ринку банківських послуг, вивчення ролі управління ризиками у банківській діяльності, провідних сфер міжнародного банківського бізнесу, напрямів забезпечення стабільності банківської системи та державного регулювання банківської системи.			
12	Мета освітнього компонента	формування у студентів системи знань про сутність та функції банківської системи, економічний інструментарій центрального банку для макроекономічної стабілізації при проведенні грошово-кредитної політики, опанування механізму здійснення основних банківських операцій, засвоєння навичок державного регулювання банківської системи і здатність розробляти елементи антикризового управління банківською системою.			
13	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими	1. Освітній компонент базується на: Макроекономіка, Гроші і кредит; Ринок цінних паперів; Фінансовий ринок; «Інвестування»; «Валютне			

	освітніми компонентами ОП	регулювання». 2. Освітній компонент є основою для Ринку фінансових послуг, Фінансове посередництво, Банківські послуги
14	Політика академічної доброчесності	Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме: - самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених даним силабусом; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Письмова робота перевіряється на наявність плагіату і допускається до захисту при умові текстових запозичень не більше 20%. У випадку недотримання даних вимог робота повертається на доопрацювання. При виявленні повторного порушення вимог академічної доброчесності студент не допускається до захисту. У разі виконання роботи не за отриманим завданням результати анулюються, а студент отримує нову тему для опрацювання.
15	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=3415

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)					Як оцінюється РНД
	ПРН3 Вміти застосовувати набуті знання у практичній діяльності	ПРН 4 Проводити дослідження на рівні бакалавра, зокрема, здійснювати пошук, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел	ПРН 6 Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань	ПРН 16 Застосовувати теоретичні знання та практичні навички для їх використання у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку	ПРН17 Визначити функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових систем	
Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»						
ДРН 1 Застосовувати нормативну та законодавчу базу, що регулює питання діяльності банків, аналізувати монетарну політику, кредитну політику та її вплив на соціально-економічні процеси, обґрунтовувати напрями удосконалення механізму її реалізації		x			x	Тести, опитування, есе, індивідуальне дослідження
ДРН 2. Розв'язувати питання взаємовідносин між клієнтами і комерційними банками та між НБУ і комерційними банками, оцінювати ефективність банківської діяльності.	x				x	Тести, опитування, практичні ситуації
ДРН 3. Групувати показники діяльності банків за видами	x		x			Тести, опитування

здійснюваних операцій, за економічними нормативами; визначати розмір капіталу банку на основі показників балансового капіталу та регулятивного капіталу						практичні завдання,
ДРН 4. Відкривати клієнтські рахунки, проводити оцінку кредитоспроможності позичальника, розраховувати показники фінансової стійкості, платоспроможності та прибутковості банку	x		x			Тести, опитування виконані практичні завдання
ДРН 5. Вирішувати проблемні ситуаційні завдання у професійній діяльності, генерувати ідеї з урахуванням світового досвіду банківської діяльності		x	x			Індивідуальне дослідження, есе
ДРН 6. Аналізувати основні етапи здійснення банківського регулювання та нагляду; контролювати роботу банківських установ з питань фінансового моніторингу, визначати розмір штрафів та за порушення банківського законодавства	x	x			x	Тести, опитування, практичні завдання
ДРН 7 Донести до клієнтів банку інформацію ефективного розміщення грошей; розміщення ресурсів у найбільш привабливі проекти		x	x		x	Есе

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема.	Розподіл в межах загального бюджету часу (д/з)				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
<i>Тема 1. Поняття банківської системи, її елементи та сучасний стан.</i> Походження банків та історія розвитку банків. Особливості формування та умови функціонування банківських систем країн ринкової економіки. Система комерційної банківської справи в Україні. Правові основи функціонування банків в Україні.	2/1	1		6/8	1-10, 23,27,41
<i>Тема 2. Національний банк України – центральний банк держави.</i> Створення Національного банку України (НБУ) та	2/1	1		6/8	1-10, 27, 28,41

його правовий і організаційний статус. Роль та призначення НБУ. Функції НБУ та їх характеристика. Операції, які виконує НБУ. Органи управління НБУ. Організаційна структура НБУ.					
<i>Тема 3 Теоретичні основи грошово-кредитної політики.</i> Сутність і цілі грошово-кредитної політики. Напрямки грошово-кредитної політики. Особливості здійснення грошово-кредитної політики в Україні. Механізм емісійно-касового регулювання грошової маси. Порядок емісії готівки установами НБУ та безготівкова емісія	2/1	1/1		8/8	1-10,11. 42
<i>Тема 4 Інструменти грошово-кредитної політики.</i> Сутність і класифікація інструментів грошово-кредитної політики. Диференціація процентних ставок і облікова ставка НБУ. Регулювання норм обов'язкових резервів і створення кредитів банківською системою.	2	1/1		8/10	1-10, 11,42
<i>Тема 5 Політика рефінансування НБУ.</i> Причини і значення рефінансування комерційних банків центральними. Загальні вимоги НБУ до банків і забезпечення у разі здійснення рефінансування. Порядок надання окремих кредитів овернайт. Порядок надання стабілізаційного кредиту	2	1		6/10	1-10, 42
<i>Тема 6 Організація діяльності комерційних банківських установ</i> Порядок реєстрації банків. Особливості створення банку з іноземним капіталом. Порядок створення та реєстрації філій, відділень та представництв банку. Порядок одержання банківських ліцензій. Шляхи реорганізації банків. Банківські об'єднання їх типи та порядок створення.	2/1	1/1		8/8	1-10, 23, 24,27,42
<i>Тема 7 Формування банківських ресурсів</i> Ресурси комерційного банку (КБ), їх склад та структура. Власний капітал комерційного банку та його формування. Основний та додатковий капітал. Види акцій КБ. Порядок здійснення емісії цінних паперів. Порядок нарахування та виплати дивідендів. Аналіз підсумків емісії цінних паперів. Залучені кошти. Види депозитів. Запозичені кошти. Кредити НБУ. Міжбанківські кредити.	2/1	2/1		6/8	1-10, 12,42
<i>Тема 8 Розрахунково-касові операції комерційних банків</i> Принципи проведення безготівкових розрахунків. Види рахунків. Форми безготівкових розрахунків. Види міжбанківських розрахунків. Кореспондентські відносини та кореспондентські рахунки. Розрахунки через СЕП. Поняття ліміту залишку готівки в касі. Приймання та видача готівки комерційними банками. Види кас. Здійснення касових операцій через банкомати. Контроль за касовими операціями	2/1	1/1		6/8	1-10, 20, 26,42
<i>Тема 9 Пасивні операції комерційних банків</i> Залучений капітал комерційного банку та його характеристика. Порядок та умови здійснення депозитних операцій комерційного банку	2	2/1		6/8	1-10, 12, 20, 26,40, 42
<i>Тема 10 Кредитні операції банків</i> Сутність кредиту та його види. Принципи кредитної	2/1	2/1		8/8	1-10, 13, 20,21,25, 26, 34,36, 37, 38,42

політики. Етапи кредитування. Кредитна угода. Оцінка кредитоспроможності позичальника. Забезпечення кредитів. Джерела, форми погашення позичок. Кредитні ризики. Формування резервів за кредитними операціями					
<i>Тема 11 Операції банків з цінними паперами</i> Сутність операцій з цінними паперами та їх класифікація. Порядок розміщення акцій та облігацій на ринку, варіанти їх продажу. Використання депозитних і ощадних сертифікатів. Операції банків з векселями. Формування резерву під операції з цінними паперами. Інвестиційні ризики. Види професійної діяльності банків на ринку цінних паперів.	2/1	2/1		8/10	1-10, 26, 29,42
<i>Тема 12. Зовнішньо - економічні операції комерційних банків</i> Зміст валютних операцій. Форми валютних операцій. Організація операцій з торгівлі валютою. Види неторговельних операцій з валютою. Валютні ризики. Міжнародні розрахунки, їх форми. Фінансування експортно-імпортних операцій	2/1	1/1		6/8	1-10, 26,30,42
<i>Тема 13, Загальна характеристика нетрадиційних банківських послуг</i> Ознаки банківських послуг, їх види. Лізинг. Операційний та фінансовий лізинг. Гарантійні послуги. Зміст консультаційних та інформаційних послуг. Трастові послуги. Поняття факторингу і форфейтингу. Операції з банківськими металами	2/1	1		6/8	1-10, 26,31,42
<i>Тема 14 Узагальнена оцінка фінансового стану та надійності банку</i> Сутність фінансового аналізу діяльності комерційних банків. Аналіз фінансового стану банку. Доходи та витрати банку. Прибуток банку та його розподіл. Показники ефективності роботи банку. Нормативи діяльності банку. Платоспроможність банку і ліквідність його балансу. Рейтингова система оцінки стійкості банків «СAMEL». Якість активів банку і методика її оцінки. Методика визначення загальної надійності банку.	2/1	2/1		6/8	1-10,11,14,17,18, 26, 39,42
<i>Тема 15 Регулювання діяльності комерційних банків</i> Суть, необхідність, значення та завдання банківського регулювання. Стандарти Базельського комітету з питань банківського нагляду. Форми регулювання банківської діяльності. Фінансовий моніторинг банківської діяльності. Міжнародне регулювання боротьби з відмиванням грошей. Фінансова безпека банку.	2/1	1		6/10	1-10, 15, 16, 19, 22, 24, 27, 32, 33, 35,42
Всього	30/12	20/10		100/128	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)
ДРН1	Оглядова та проблемна лекції, пояснення, ілюстрації, тестування на базі Kahoot	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет,

		підготовка есе, індивідуальне дослідження
ДРН 2	Дискусійна та проблемна лекція, діалог, семінар-дискусія, тестування на базі Kahoot, кейси	Робота з конспектом лекцій, методичним навчальним матеріалом в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, підготовка доповіді, практичні завдання
ДРН3	Оглядова лекція, кейс-метод, пояснення, тестування на базі Kahoot	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, виконання практичних завдань
ДРН 4	Оглядова лекція, кейс-метод, пояснення, тестування на базі Kahoot	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, виконання практичних завдань
ДРН 5	Оглядова і проблемна лекції, кейс-метод, семінар-дискусія, тестування на базі Kahoot	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, підготовка есе, індивідуальне дослідження
ДРН 6	Оглядова лекція, тестування на базі Kahoot, пояснення, кейс-метод	Робота з конспектом лекцій в системі Moodle, робота в мережі Інтернет, виконання практичних завдань
ДРН 7	Оглядова і проблемна лекції, пояснення, використання мультимедійних технологій	Підготовка есе

Індивідуальне навчання студентів реалізується через систему дистанційної освіти (СДО) з використання платформи Moodle. Матеріали для вивчення дисципліни викладені на сторінці курсу «Методологія наукових досліджень та підтримання принципів академічної доброчесності» у відповідності до силабусу. З кожної теми студентам надається лекційний матеріал, додаткові навчальні матеріали у вигляді методичних рекомендацій для практичних занять та самостійної роботи, а також перелік завдань для семінарських та практичних робіт. Для оцінювання роботи студентів на семінарських та практичних заняттях по темах дисципліни передбачено блок тестових питань, реферати. Для оцінювання самостійної роботи – індивідуальне наукове дослідження.

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання (відсутнє)

5.2. Сумативне оцінювання

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тестування	20 балів (2x10 балів) / 20%	5 тиждень, 11 тиждень
2.	Есе	15 балів (3x5 балів)/15%	До 4 тижня, 7 тижня, 11 тижня
3.	Індивідуальне наукове дослідження	30 балів / 30%	До 10 тижня
4.	Презентація	5 балів / 5%	До 12 тижня
5.	Екзамен – тест множинного вибору і співбесіда	30 балів / 30%	Згідно розкладу

5.2.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тестування	<4 балів	4-6 балів	7-9 балів	10 балів
	Правильні відповіді на 25%	Правильні відповіді на 30-50%	Правильні відповіді на 55-95%	Правильні відповіді на всі питання

Есе	2 бали	3 бали	4 бали	5 балів
	Відсутня аргументація власної позиції, бракує прикладів, відсутній висновок	Поверховість висвітлення теми, не простежується основна думка, відносно логічна побудова, середній рівень словникового запасу, приклад не є доречним; висновок сформульовано нечітко.	Самостійно побудований, послідовний, повний, логічно викладений текст, висновок відповідає темі; виявлені недоліки за двома показниками: тезу чітко не сформульовано, відсутність виразної особистісної позиції, належної її аргументації.	Вичерпне висвітлення теми, використання з різних джерел інформації для розв'язання певних ситуаційних проблем, логічність і послідовність викладу, висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладі
Індивідуальне наукове дослідження	<19 балів	20-24	25-29 балів	30 балів
	Тема розкрита не в повному обсязі, відсутня логіка в інтерпретації даних, висновки відсутні, оформлення не відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент виявляє елементарні знання окремих положень навчального матеріалу, зіставляє, узагальнює та аналізує інформацію, обробляє та інтерпретує дані, одержані результати, оформлення роботи частково відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі, студент обґрунтовано викладає навчальний матеріал, аналізує, синтезує, узагальнює та оцінює інформацію, обробляє та логічно інтерпретує дані, одержані результати, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам	Робота виконана в повному обсязі; студент вільно, самостійно й аргументовано викладає навчальний матеріал, глибоко та всебічно розкриває його зміст, шукає, аналізує, синтезує, узагальнює та критично оцінює інформацію, оформлення тексту, таблиць, рисунків, літератури відповідає вимогам
Презентація наукового дослідження	<3 балів	3 бали	4 бали	5 балів
	студент неспроможний аргументувати положення роботи, не орієнтується у змісті роботи, допускає істотні помилки у відповідях або не в змозі відповісти на поставлені запитання	студент виявив належний рівень знань щодо теми наукової роботи та її змісту, однак відповіді на поставлені запитання дає не завжди правильно, допускає неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно обґрунтовує положення роботи	студент виявляє належний рівень знань щодо теми наукової роботи, дає правильні відповіді на поставлені запитання, проте не виявляє вільної орієнтації в суміжних темах навчальної дисципліни; добре знає основні положення своєї наукової роботи, проте не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює	студент дає правильні відповіді на всі запитання, виявляє високий рівень знань щодо теми наукової роботи та суміжних положень відповідної навчальної дисципліни, добре орієнтується у змісті своєї роботи, упевнено викладає її основні положення, висновки, правильно аргументує власну позицію
Екзамен	<20 балів	20-23 балів	24-28 балів	29-30 балів
	правильні відповіді до 30%, не пройдена співбесіда	правильні відповіді від 30 до 50%, частково пройдена співбесіда	правильні відповіді від 50 до 90%, частково пройдена співбесіда	правильні відповіді від 90 до 100%, співбесіда пройдена

5.3. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Експрес-опитування після вивчення кожної теми	Кожне заняття
2	Обмін думками	На кожному занятті
3	Доповідь за тематикою питань самостійного вивчення дисципліни, їх обговорення	Через тиждень
4	Обговорення вирішених практичних завдань	На кожному практичному занятті
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над есе	До 5, 8, 12 тижня
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над індивідуальним дослідженням	12 тиждень

НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

2.1. Основні джерела

2.1.1. Підручники посібник

1. . Банківська система: навчальний посібник; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Blashchuk_Petyk_13_end.pdf
2. Банківська система: підручник; за ред. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2013. 556 с. URL: https://www.academia.edu/6466826/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA_Banking_system_a_tutorial
3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібн. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с. URL: <file:///D:/%D0%94%D0%BB%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%85%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F/%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
4. Катан Л.І., Демчук Н.І., Бабенко-Левада В.Г., Журавльова Т.О. Банківська система:навч.посіб.; за ред. І.М. Мазур. Дніпро: Пороги, 2017. 444 с. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/2779/1/Babenko-Levada_The_banking_system.pdf
5. Кузнецова С.А., Болгар Т.М., Пестовська З.С.; Банківська система: навч. посібн.; за ред.. С.А. Кузнецової. К: Центр учбової літератури. 2014. 400 с. URL: <http://posek.km.ua/biblioteka/%D0%91/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%9A%D1%83%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%A1.%D0%90.pdf>
6. Холодна Ю. Є., Рац О. М. Банківська система : навчальний посібник. Х: Вид. ХНЕУ, 2013. 316 с. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/11976/1/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%9A%D1%83%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%86%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%A1.%D0%90.pdf>

82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf

7. Нікітін А.В. Ситуаційне моделювання банківської діяльності: Навч. посібник. К.: КНЕУ, 2003. 153 с. URL: <https://www.studik.dp.ua/uk/pidruchniki-z-bankivskoyi-spravi-navchalni-posibniki-lekciyi-monografiyi/>
8. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О. С 24 Фінансовий менеджмент у банку. Навчальний посібник. Дніпропетровськ: Пороги, 2016. 192 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/navch_pos_fmb_sokir_zhuravl_izdat.pdf
9. Стечишин Т.Б., Малахова О.Л. Банківська справа: навч. посібн. Тернопіль:ТНЕУ. 2018. 404 с. <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/31569/1/%D0%91%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D1%96%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B0.pdf>

2.1.2. Методичне забезпечення

10. Волкова В. В., Волкова Н. І., Добровольський О. І. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів та контролю якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни «Банківська система». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019, 168 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/186/1/59_%D0%92%D0%BE%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%9D%D0%9C%D0%9F_%D0%91%D0%A1_%2031.10_%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf
11. Малахова О.Л. Управління фінансовою стійкістю банку і монетарне регулювання. Методичні вказівки з вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 65 с. URL: http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/29508/1/%D0%A3%D0%A4%D0%A1%D0%91_%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4.%20doc%20%281%29.pdf

2.1.3. Інші джерела

12. Алексєнко М. Д. Капітал банку: питання теорії і практики: Монографія. К.: КНЕУ, 2002.- 276 с. URL: <https://www.studik.dp.ua/uk/pidruchniki-z-bankivskoyi-spravi-navchalni-posibniki-lekciyi-monografiyi/>
13. Боднар О.А., Іваненко Г.Ю., Тарасенко В.П., Тішечкіна К.В. Управління та засоби мінімізації кредитного ризику банку. Молодий вчений. 2019. №15. URL: <http://217.77.213.157:8080/jspui/bitstream/123456789/6161/1/bodnar.pdf>
14. Вінниченко О.В., Гудзь А.В. Фінансовий стан банку та методи його оцінки в Україні. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2020. № 69. URL: <file:///D:/%D0%94%D0%BB%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%85%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%8F/200560-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-450792-1-10-20200424.pdf>
15. Гончар К. О., Нормативно-правова база з управління операційним ризиком банку. *Modern Economics*. 2020. №21. С. 59-65. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V21\(2020\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V21(2020)-09)

16. Карась О.О. Специфіка системи управління ризиками в банківській сфері URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3917>
17. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: Монографія. К.: КНЕУ, 2002. 238 с. URL: <https://www.studik.dp.ua/uk/pidruchniki-z-bankivskoyi-spravi-navchalni-posibniki-lekciyi-monografiyi/>
18. Криклій О.А., Маслак Н.Г. Управління прибутком банку: монографія. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ». 2008. 136 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/57723/5/Kryklii_Upravlinnia_prybutkom_banku.pdf
19. Лінтур І.В. Регулювання НБУ кредитних ризиків в банківській діяльності. Ефективна економіка. 2015. №8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4260>
20. Луців Б. Банківський маркетинг в умовах цифрової глобалізації. Світ фінансів. 2020. №1(62) URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1293/1296>
21. Ніколаєнко В.Ю. Світовий досвід та сучасні тенденції у галузі управління кредитним ризиком. Ефективна економіка. 2015. №11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2015/52.pdf
22. Павлюк О.О. Еволюція банківського нагляду в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. Вип. 3 (14). URL: http://www.easterneurope-ebm.in.ua/journal/14_2018/06.pdf
23. Показники діяльності банків. НБУ. 2019. URL: <https://index.minfin.com.ua/banks/stat/2019-12/>
24. Посаднєва, О. Макроекономічне стрес-тестування банків як інструмент забезпечення стійкості банківської системи *Підприємництво та інновації*, 2021. №16. С. 87-93. DOI: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/16.15>
25. Що таке кредитний скоринг. Його суть і призначення. 2019. URL: <https://tvoigroshi.com.ua/uk/novosti/chto-takoe-kreditnyy-skoring--ego-sut-i-paznachenie-->.
26. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. К.: КНЕУ, 2003. 347 с. URL: <https://www.studik.dp.ua/uk/pidruchniki-z-bankivskoyi-spravi-navchalni-posibniki-lekciyi-monografiyi/>

2.2. Додаткові джерела

27. Про банки і банківську діяльність. Закон України від 07.12.2000 р. №2121 - III, зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
28. Про Національний банк України. Закон України від 20. 05. 1999 р. №679- XIV зі змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
29. Про цінні папери та фондовий ринок. Закон України від 23.02.2006р. № 3480-IV зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

30. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами та доповненнями URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19>
31. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III зі змінами і доповненнями: URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
32. Положення про здійснення банками фінансового моніторингу Постанова Правління НБУ від 26.05.2015 р. № 417 зі змінами і доповненнями. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0417500-15>.
33. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні. Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368 зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>.
34. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями Положення, затв. постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351: у ред. постанови Правління НБУ від 07.03.2020, підстава - v0024500-20. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>.
35. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: Постанова Правління Національного банку України N 315 від 02.06.2009 р. URL: <http://zakon.nau.ua>.
36. Методичні вказівки Національного банку України з інспектування банків «Система оцінки ризиків»: Постанова Правління НБУ N 104 від 15.03.2004. URL: <http://www.nau.kiev.ua/nau10/ukr/doc>.
37. Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України: Постанова Правління НБУ N 361 від 02.08.2004 р.
38. Про затвердження Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих витрат за активними банківськими операціями № 23 від 25.01.2012 р. URL: <http://www.liga.com.net>.
39. Про регулювання Національним банком України ліквідності банків України: положення, Постанова Правління Національного банку України від 30 квітня 2009 р. № 259. URL: www.rada.gov.ua.
40. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України № 4452-VI від 23.02.2012 р.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

8	Загальний обсяг годин та їх розподіл д/з	Контактна робота(заняття)			Самостійна робота
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні	
		30/10	20/10		100/130
10	Викладач/Координатор освітнього компонента	Фролов Сергій Михайлович, д.е.н, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування			
10.1	Контактна інформація	м. Суми, вул. Герасима Контратьєва, 160, Сумський НАУ, каб. 406е, E-mail: sfrolov@i.ua			

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема.	Розподіл в межах загального бюджету часу (д/з)				Рекомендована література
	Аудиторна робота			Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
...					
<i>Тема 2. Національний банк України – центральний банк держави.</i> Створення Національного банку України (НБУ) та його правовий і організаційний статус. Роль та призначення НБУ. Функції НБУ та їх характеристика. Операції, які виконує НБУ. Органи управління НБУ. Організаційна структура НБУ.	2	1		6/9	1-10, 27, 28,41
<i>Тема 3 Теоретичні основи грошово-кредитної політики.</i> Сутність і цілі грошово-кредитної політики. Напрямки грошово-кредитної політики. Особливості здійснення грошово-кредитної політики в Україні. Механізм емісійно-касового регулювання грошової маси. Порядок емісії готівки установами НБУ та безготівкова емісія	2	1/1		8/9	1-10,11. 42
...					
Всього	30/10	20/10		100/128	

2.1.2 Методичне забезпечення

1. Банківська система. Методичні рекомендації для практичних занять для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач Радченко О.В. Суми. СНАУ. 2021 34 с. (Протокол №4 12.05.2022)

2. Банківська система. Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» / Укладач Радченко О.В. Суми. СНАУ. 2021 36 с. (Протокол №4 12.05.2022)

